

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ
لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ *** عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ
مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ:
“لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ
كِبَرٍ” قَالَ رَجُلٌ: إِنَّ الرَّجُلَ يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ ثَوْبُهُ
حَسَنًا وَنَعْلُهُ حَسَنَةً. قَالَ: “إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ
الْجَمَالَ الْكِبَرُ: وَبَطْرُ الْحَقِّ وَغَمَطُ النَّاسِ.”

TEVAZU YÜCELTİR, KİBİR ALÇALTIR

Aziz Müminler!

Yüce dinimiz İslam, insanlara tevazulu, alçakgönüllü olmayı öğütlemiştir, kibir ve gururdan da uzak durmalarını istemiştir.

Okuduğum ayeti kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: “Şüphe yok ki Allah, onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir. O, büyüklük taslayanları hiç sevmez.”¹ Başka bir ayette de insanın tevazulu olması gerektiğini şöyle ifade etmektedir: “Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma. Çünkü sen (ağırlık ve azametinle) ne yeri yarabilir ne de dağlarla ululuk yarışına girebilirsin.”²

Değerli Kardeşlerim!

Abdullah b. Mes'ûd'un anlattığına göre, Hz. Peygamber (s.a.s.) kibrin ne denli bir illet olduğunu, kişiyi korkunç akıbetlere sürükleyeceğini şu sözleriyle anlatır: “Kalbinde zerre kadar kibir bulunan kimse cennete giremez.” buyurdu. Bunu duyan bir adam, “Ama insan elbisesinin ve ayakkabısının güzel olmasından hoşlanır!” deyince, Allah Rasûlü, “Allah güzeldir, güzelliği sever. Kibir ise hakikati inkâr etmek ve insanları küçük görmektir.”³ buyurdu.

Değerli Müminler!

Kibirli insan, hakikati inkâr eder ve insanları küçük görür. Kibirli insan, dünyanın kendi etrafında döndüğünü

zanneder. İnsanları küçümseyerek onlardan yüz çevirir. Oysa mümin, hangi sebeple olursa olsun hiç kimseyi hakir görmemelidir. Nitekim Resûl-i Ekrem (s.a.s) bu konuda bizleri şöyle uyarmıştır: “Allah bana, mütevazı olup birbirinize karşı övünmemenizi ve birbirinize karşı haddi aşan davranışlarda bulunmamanızı vahyetti.”⁴

Değerli Kardeşlerim!

Kibir ve gurur hastalığının ilacı tevazudur. Mümine yakışan mütevazı olmaktır. Mütevazı kişi Allah tarafından yaratıldığının, içinde bulunduğu nimetlerin O'na ait olduğunun bilinciyle O'nun rızasını kazanmaya çalışan kimsedir. Mütevazı kişi herkes gibi kendisinin de Allah'ın bir kulu olduğunu, O'nun katında üstünlüğün ancak takva ile olduğuna inandığı için diğer insanların Allah katında kendisinden daha üstün olabileceğini düşünür. Bundan dolayı diğer insanları küçümsemez; onlarla Allah'ın emrettiği şekilde kırgınlık, kıskançlık ve küskünlükten uzak, sevgi, saygı, dayanışma ve yardımlaşma içerisinde kardeşçe yaşar. İslâm Dini insanların ruhuna alçak gönüllülüğü yerleştirerek müminlerin mütevazı bireyler olmasını ister. Yüce Allah Kitabı'nda tevazu sahibi kimseleri müjdeleyerek onların şu özelliklerine dikkat çekmektedir: “Alçakgönüllü kimseleri müjdele! Onlar, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, başlarına gelen (musibet)lere sabreden, namazı dosdoğru kılan ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayan kimselerdir.”⁵

Kardeşlerim!

Hutbemi, Peygamber Efendimizin hayatından bir kesitle bitiriyorum: Mekke'nin fethedildiği gün Rasûlüllah'a bağlılıklarını bildirmek üzere yanına gelenlerden biri onunla konuşmaya başlamıştı. Fakat bu büyük insanla karşı karşıya gelmek ve onunla konuşmak kendisini o kadar heyecanlandırmıştı ki titremeye başladı. Bunu gören Hz. Peygamber,

هَوْنٌ عَلَيْكَ فَإِنِّي لَسْتُ بِمَلِكٍ إِنَّمَا أَنَا ابْنُ امْرَأَةٍ
تَأْكُلُ الْقَدِيدَ

“Sakin ol! Ben bir kral değilim. Ben (Güneşte) kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum.”⁶ buyurarak onu rahatlattı. Hayatının en görkemli sahnesinde dahi kibre kapılmayarak tevazudan ayrılmayan Allah Rasûlü bu davranışıyla bir insanlık dersi vermiş, ashâbına da aynı tavrı sergilemeleri gerektiğini bildirmiştir. O'nun ümmeti olarak bizlerde her zaman bu tavrı sergilemeliyiz.

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Nahl Suresi 23.

² İsra Suresi 37.

³ Müslim, İman, 47.

⁴ Müslim, Cennet, 4.

⁵ Hac, 22/35

⁶ İbn Mace, Et'ime, 30.